

Na delo

Na II. zasedanju SNOSa je bil izglasovan zgodovinski sklep o njegovem razpustu in razpisu volitev za Ustavodajno skupščino, katero bo na svobodnih volitvah 27. okt. izvolilo slovensko ljudstvo.

Cena 2 din — Mesečno 8 din

Leto I. - Štev. 23

Glasilo Okrožnega odbora OF Celje. Izhaja vsako soboto

Celje, 14. septembra 1946

Zasedanje SNOS-a

Te dni se je vršilo v Ljubljani II. zasedanje Slovenskega narodno osvobodilnega sveta (SNOS-a). Na tem zasedanju je bil sprejet zakon o Ustavodajni skupščini slovenskega naroda in o volitvah ljudskih poslancev v Ustavodajno skupščino.

Tov. Boris Kidrič, prvi sekretar SNOSa in predsednik prve slovenske vlade

Ko je slovensko ljudstvo obnem z drugimi jugoslovanskimi narodi 1. 1918 z navdušenjem pozdravilo nastanek Jugoslavije, pač ni vedelo, da bo že v kratkem razdobju dveh desetletij doživelo tako težka razočaranja. Menjal se je samo gospodar, toda bič je ostal isti. Preje so ga vihteli valpti avstrijskega dvora, v Jugoslaviji pa jih je zamenjala beograjska čaršija. Njej so pomagali tedanji vodilni slovenski politiki, ki so se zvesto vdinjali vsakokratnim protiljudskim režimom, pri tem pa za judežve groše izdajali delovno ljudstvo. Predaprilska Jugoslavija je bila ječa narodov in zato ni čudno, da je postala plen osvajalcev.

Ko so jugoslovanski narodi že takoj ob zlomu spoznali pravi vzrok poraza, so tudi vedeli, da morajo voditi proti bivšim oblastnikom prav tako brezkompromisno borbo kot proti okupatorjem. Tako je vzelo ljudstvo svojo usodo v lastne roke.

Že takoj v začetku osvobodilne borbe je pričelo slovensko ljudstvo polagati temelje ljudske oblasti, ki so se tekom same borbe razvijali naprej. Osvobodilno fronto je zaradi njenega vseljanskega značaja priznavalo vse slovensko ljudstvo kot zakonito oblast v Sloveniji. V skladu s to ugotovitvijo se je Vrhovni plenum OF preimenoval v Narodno osvobodilni odbor, ki sicer ni bil izvoljen, vendar je imel globoko demokratičen značaj. Njegove odloke o zaščiti slovenskega naroda, o narodnem davku itd. je slovensko ljudstvo izpolnjevalo v toliki meri, da so okupatorske oblasti že priznavale, da je OF država v državi.

Po kapitulaciji Italije so se vršile volitve v zbor odposlancev, ki se je sestel od 1. do 3. oktobra 1943 v Kočevju. Na zboru, ki se ga je udeležilo 572 poslancev se je izvolil 120 članski plenum Osvobodilne fronte, ki je bil tako najvišja zakonodajna in izvršilna oblast v Sloveniji. Tako je dobil slovenski narod prvič v zgodovini svoj parlament. Zbor odposlancev je izvršil še drugo zgodovinsko dejanje, ko je izvolil in odposlal 40 člansko delegacijo na zasedanje AVNOJ-a v Jajce, kjer se je ta v imenu vsega slovenskega naroda izrekla, da hoče slovenski narod živeti povezan z ostalimi jugoslovanskimi narodi v skupni državi Jugoslaviji.

Da bi čim bolj poudaril značaj vrhovnega predstavništva slovenskega naroda, se je slovenski Narodno osvobodilni odbor na svojem II. zasedanju v Črnomlju preimenoval v Slovenski narodno osvobodilni svet. Na tem zasedanju so poslanci potrdili delo delegacije in poudarili, da bo slovenski narod častno

Zasedanje okrajnih ljudskih odborov celjskega okrožja

Pretečene dni so, kakor v drugih okrožjih, zasedali okrajni ljudski odbori tudi v celjskem okrožju. Zasedanj so se udeležili po vseh okrajih poslanci okrajev za narodno skupščino in se je zasedanja v Trbovljah udeležil tudi poslanec za trboveljski okraj predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko.

Dočim so se prejšnja zasedanja okrajnih skupščin vršila še v znamenju upostavljanja ljudske oblasti in silnega poleta k obnovi, pa so sedanja zasedanja pokazala pot predvsem k reševanju gospodarskih vprašanj in nalog okrajev, ki tvorijo temelj naše nove gospodarske, družbeno-politične in socialne stvarnosti. V primeri s prejšnjimi zasedanji se je pokazal povsod zadovoljiv napredek. Dočim so prej stara predaprilska pojmovanja izvajanja oblasti še tvorila nekako pregrado med izvršnimi odbori in odposlanci, ki so z nekako zadržanostjo in s pritajenim, povsem neupravičenim strahom stali pred izvršnimi odbori, pa se je sedaj že pokazalo, da ljudstvo in zlasti ljudski odborniki pravilno pojmujejo bistvo ljudske oblasti, ki obstoja v tem, da ljudstvo samo odloča o vprašanjih svojega okraja. Na prejšnjih zasedanjih so se često obravnavale malenkostne zadeve, ki bi jih mogli reševati sami krajevni odbori ali izvršni odbori. Postavljale so se drobne prošnje, ki niso v ničemer bile v zvezi z okrajem in njegovimi problemi. Sedanja zasedanja pa so se po večini že pokazala, zlasti v okraju Šmarju, da odborniki pravilno pojmujejo, da je splošni gospodarski napredek osnovni pogoj splošne blaginje, in so s tem odgovarjajoče obravnavali predvsem gospodarska vprašanja, ki se tičejo okraja, ki pa so tudi v skladu s koristmi vse naše državne skupnosti.

Zasedanja so pokazala, da je naša ljudska oblast na poti do svoje dokončne izgradnje storila ogromen korak naprej in da se v vedno manjši meri pojavljajo razne napake, ki se pa sproti odpravljajo. Debate na zasedanjih so bile tudi zgovoren prikaz vidnega izboljšanja gospodarskih prilik v naši državi, za kate-

re prilike nas upravičeno lahko zavida marsikatera evropska država.

Poročila izvršnih odborov, ki so v splošnem bila dovolj temeljita in izčrpna, so pokazala, da so izvršni odbori od zadnjih zasedanj bili postavljeni pred reševanje zlasti težjih gospodarskih vprašanj, da pa so bili kos tem vprašanjem in dosegli lepe uspehe.

Trud, ki so ga izvršni odbori položili v delo za novo upravno-teritorialno razdelitev krajev, odprava prejšnjih napak pri tej razdelitvi, ki so bile iznešene na prejšnjih zasedanjih, so doprinesli, da je bil predlog nove upravno-teritorialne razdelitve v nekaterih krajih (Celje-mesto, Šmarje, Celje-okolica) sprejet soglasno z izrednim poudarkom, da je predlog napravljen docela po volji ljudstva. Ponekod so se v debati o predlogu upravno-teritorialne razdelitve (Konjice, Trbovlje) pokazale nejasnosti v tem, da li so predlogi res v skladu z voljo in potrebami ljudstva. Te nejasnosti pa so se ravno na zasedanjih razčistile. Pri tem pa se je pokazala tu in tam znova stara miselnost nekaterih odposlancev in odiranje revnejših krajev s strani gospodarsko močnih in bogatih naselij.

Diskusije o poročilih izvršnih odborov so pokazale v splošnem znatno izboljšanje. Kljub drobnarijam, ki se jih je še vedno skušalo ponekod načenjati v debati, so se pojavili znaki pravega zajemanja predmeta izven okvira domače vasi ali kraja. Ta debata, ki je bila povezna s podajanjem predlogov, je pokazala delavnost ljudskih odborov v skladu s koristmi okraja, pa tudi s koristmi vse naše državne skupnosti. Vendar pa bo treba v tem pravcu še vseeno odpraviti mrtvilo, ki je ponekod zaviralo pravilno delo zasedanja.

Zlasti glede dviganja gospodarske delavnosti okraja so bili ponekod važni sklepi. Tako so v Konjicah sklenili ustanoviti klavnico, gradbeno podjetje in mehanično delavnico. Skoraj v vseh okrajih se je polagala važnost na vprašanje graditve ter izboljšanja okrajnih cest in drugih prometnih prilik. Zadrž-

sti. Danes smo Slovenci suveren narod, ki svobodno odloča o vseh, ne samo kulturnih temveč tudi gospodarskih in političnih vprašanjih svojega življenja in ki mu v stvareh naše skupne domovine odloča kot enakopraven narod v bratskem sporazumu z drugimi narodi Jugoslavije.

Svojo samostojnost smo dosegli, ker smo prelomili s svojo politično preteklostjo in se naslonili na osvobodilna gibanja drugih jugoslovanskih narodov, ter na napredne sile s Sovjetsko zvezo na čelu. Ključ za razumevanje te največje pridobitve slovenskega naroda je v ljudski oblasti, ki so si jo priborili jugoslovanski narodi. Nacionalna enakopravnost se more uresničiti le tam, kjer oblast ni v rokah protiljudskih sil, ki vlečejo koristi iz zatiranega naroda. Zadržana je le tam, kjer je oblast v rokah delovnega ljudstva.

Slovenski narodno osvobodilni svet je na drugem zasedanju z izglasovanjem zakona o Ustavodajni skupščini in zakona o volitvah poslancev v ustavodajno skupščino končal svoje zgodovinsko poslanstvo. Njegovo delo pa bo z utrjevanjem pridobitev narodno osvobodilne borbe nadaljevala Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije, ki jo bo 27. oktobra letos na svobodnih volitvah izvolilo slovensko ljudstvo.

ništvo je na vseh zasedanjih dalo snov az obširno diskusijo, tekom katere se je poudarjalo tudi nekatere napake pri naših zadrukah, in se je zlasti obsojalo kapitalistično trgovanje nekaterih zadrug, ki v nasprotju s svojim smotrom gledajo predvsem na dobiček. Vsa pažnja se je posvečala kmetijskim vprašanjem, živinoreji, regulaciji cen, odkupu presežkov kmetijskih pridelkov itd.

Zlasti živahno, stvarno in plodonosno je potekalo zasedanje ljudskega odbora v Šmarju pri Jelšah. Odposlanci ter tudi oni iz siromašnih in po vojni težko prizadetih krajev so stavili vseskozi stvarne predloge, ki so pravilno zajemali gospodarsko problematiko celega okraja. To okolnost je zlasti zahvaliti dejstvu, da je bila povezanost med okrajnim izvršnim odborom na eni strani ter ljudskimi odborniki in krajevnimi odbori na drugi strani dovolj živahna in intenzivna. Posebno se je še to pokazalo pri predlogu za novo upravno-teritorialno razdelitev okraja, ki ga je tov. referentinja prinesla na splošno zadovoljstvo ljudstva in celega okraja.

Tudi poročila okrajnih sodišč so pokazala razveseljivo dejstvo, da se je povezava sodišč z ljudskimi odbori vzpostavila v znamenju nedeljivosti ljudske oblasti, pri tem pa se je varovala in očuvala nezavisnost sodstva. Nedostatke, ki so se pojavili v sodstvu, bo v bodoče lahko odpraviti. Pač pa je pokazala diskusija, da ljudstvo samo vse premalo sodeluje pri razkrinkavanju in zasledovanju raznih vojnih zločincev in narodnih sovražnikov ter špekulantov, ki še vedno skušajo izpodjedati našo ljudsko oblast.

Pri zasedanjih okrajnih ljudskih odborov se je postavilo in obravnavalo ogromno važnih problemov. Mnogi programi se niso mogli dovolj izčrpno pretresati radi obilnosti gradiva in so ravno sedanja zasedanja pokazala nujno potrebo, da se bodo ista vršila v krajših razdobjih, kar je potrebno zlasti danes, ko dokončno izgrajujemo našo ljudsko oblast in pristopamo k reševanju ogromnih gospodarskih nalog. To pa bo doprineslo tudi k boljši povezavi ljudskih odborov s širokimi ljudskimi množicami, ki bodo tako zamogle svoji ljudski oblasti dajati vso pobudo in čim večjo podporo pri reševanju teh nalog.

Razumljivo je, da so izvršni odbori preobloženi s tekočim delom. Vendar pa ta preobremenjenost nikakor ne sme biti opravčilo za prerahlo povezavo med okrajnimi izvršnimi odbori na eni strani ter množičnimi organizacijami, združenji in širokimi ljudskimi množicami na drugi strani. Do kakšnih škodljivih in nepotrebnih posledic lahko dovede taka slaba povezava, kaže primer, ki je bil, iznesen na zasedanju v Mozirju namreč, da siromašni pogorelci v Solčavi plačujejo za štiri slive en dinar, dočim je cela Sp. Savinjska dolina preobložena s sadjem. Ob pravilnem sodelovanju in povezavanosti navedenih faktorjev pač ne bi bilo težko doseči, da bi Solčava dobila poceni sadje, če ne morda celo zastoj.

Obžalovanja vredno je tudi dejstvo, da je udeležba širših množic bila na nekaterih zasedanjih zelo mala. To kaže ponekod premalo zanimanja za delo in probleme naše ljudske oblasti. Ljudstvo se ponekod še vse premalo zaveda, da je ono samo oblast in da ima pravico in dolžnost sodelovati s svojimi predstavniškimi organi in jim dajati pobudo.

Vsekakor so sedanja zasedanja okrajnih ljudskih odborov pokazala, da z velikimi koraki napredujemo v izgradnji naše ljudske oblasti in onih gospodarskih osnov, ki tvorijo temelj naši boljši bodočnosti in s tem dvigu gospodarskega in kulturnega položaja vsega poštenega delovnega ljudstva.

Proč z zagovorniki fašizma!

Iz razprave proti Žirovniku in njegovim pomagačem

Pred Okrožnim sodiščem v Celju je bila v dneh od 5. do 9. septembra razprava proti skupini 13. oseb, ki so pod vodstvom Karla Žirovnika organizirali, pripravili in izvedli pobeg znanega narodnega izdajalca in zločinca Westen Adolfa, sina celjskega veleindustrijalca, ki se je nahajal obsojen od naših oblasti na prisilnem delu v Kočevju.

Ni Slovenca, še manj Celjana, ki ne bi vedel, kako vlogo je igrala tvrdka Westen v bivši Jugoslaviji in med okupacijo. S svojim velikim vplivom, ki ga je imela kot velika finančna sila, je že v bivši Jugoslaviji vršila svoje uničevalno delo in imela delež pri vsej hitlerjevski petokolonski organizaciji in tako znatno pripomogla, da je prišlo do okupacije. Kakor je ves fašizem znal zakrivati svoje bistvo s pomočjo raznih »socialnih« gesel, tako je tudi tvrdka Westen hotela varati svoje delavstvo, ko mu je od časa do časa vrgla drobce kruha, pri tem pa ga na svoj znani izkoriščevalski način izžemala.

V prvem trenutku okupacije se je Westnovno industrijsko velepodjetje takoj vključilo v nemški vojni stroj. Celotna rodbina Westen je intenzivno skrbela po vseh svojih močeh, da bi podjetje, ki je imelo v svojem sklopu tudi jeseniške tovarne čimveč produciralo za zmago hitlerjevih barbarskih hord, ki so takrat pustošile skoraj po vsej Evropi. Westen Adolf starejši je ob sramotnem porazu pobegnil v Avstrijo, njegov sin pa je prišel v roke naših oblasti. Z Westnovno rodbino je pobegnila tudi Krajnc Anica, doma iz Frama pri Mariboru. Ta se je avgusta 1945. vrnila ilegalno v našo državo, kjer je po naročilu starejšega Westna spionirala in iskala podatkov glede stanja v Westnovi tovarni. Vračala se je ponovno v Avstrijo, kjer je imela osebni stik z Westnom in njegovo ženo. Posrečilo se ji je tudi, da je dobila stik z Westnovim sinom, ki je bil na prisilnem delu v Kočevju in na ta način izvršila predpriprave za organizacijo poba.

Pobeg sam, ki se je izvršil v jeseni 1945. je do podrobnosti organiziral Žirovnik Karl, ki si je v to svrhu našel še ostale sodelavce in pomagače. S pomočjo Krajnc Anice je vzdrževal stik z Westnom, ki je pri njenem zadnjem obisku tudi dal direktive za pobeg. Železniku Francu, za katerega je vedel, da spravlja ljudi čez mejo, je poveril, da izvede pobeg in prevoz Westna z avtomobilom iz Kočevja in čez mejo, kar je ta tudi storil. Žirovnik je kot nameščenelec tovarne izposloval tudi avtomobil

in motor za obiske Westna v Kočevju. Stroške za to je naprtil tovarni.

Kranjc Anica je preskrbela tudi sliko od Westna, v svrhu nabave ponarejenih dokumentov. Ob samem pobegu pa je Westna spremljala iz Kočevja proti Ljubljani, Celju in avstrijski meji.

Samec Franc, šofer iz Spodnje Hudičnje je dvakrat obiskal Westna v Kočevju, kjer je po direktivah Žirovnika vršil priprave za beg. V ta namen je zapeljal k svoji teti dve kanti bencina.

Železnik Viktor, šofer iz Celja je sodeloval pri pobegu s tem, da je vozil prtljago pobeglim do Maribora. Zohar Franc, doma iz Celja, je vedel, da ho- dita obtožena Žirovnik in Kancijan Robert preko meje. Raznašal je pošto, ki jo je prinesel iz Avstrije Kancijan. Preko tega je sporočil Westnu, naj mu preskrbi službo v Avstriji. V Celje je pripeljal radio postajo, ki je bila ukradena v taborišču v Teharju. Kancijan Robert, stavbenik iz Celja je šel ilegalno v Avstrijo, kjer je stopil v stik z Westnom star., po vrnitvi pa raznašal pošto, ki jo je prinesel iz Avstrije, namenjeno raznim reakcionarnim elementom. Zadravec Drago, pekovski mojster je bil tudi pomagač v tej skupini. Šerbinek Jože, poljski delavec iz St. Jurija ob Pesnici je spravil več oseb čez mejo. Mautner Kristina, frizerka iz Studencev pri Mariboru je vedela za početje obtoženih, ne da bi prijavila oblastem. Prisostvovala je sestankom obtožencev, ki so jih imeli na njenem domu. Pri Mautner Julijani so obtoženci shranjevali prtljago pobeglih, odkoder sta jo potem Šerbinek in Železnik odpravljala čez mejo. Oblak Evgen, brivec iz Celja je s pomočjo Šerbineka pošiljal živila osebami, ki so ilegalno odšle preko meje. Šerbinek Ulrih iz Svečine je spravil čez mejo tri osebe. Pulko Gabriela iz Maribora je pomagala pri pobegu Šnuderl Albini.

Vsak član te skupine je imel za izvršiti določeno nalogo, vsem skupaj pa je bil glavni smoter, da spravijo iz oblasti naših oblasti vojnega zločinca in veleizdajalca Westna s tem, da mu omogočijo pobeg. Vsa svetovna demokratska javnost odobrava in zahteva obsodbo vojnih zločincev velikega in malega kova, tu pa se najde skupina ljudi, ki so bili priče zločinom hitlerjevcev in vendar popolnoma zavestno nudijo pomoč pri njih reševanju od zaslužene kazni. Pa ne samo to, ti uslužni hlapci fašizma so dajali rodbini Westen važne podatke v namenu, da škodujejo naši državi in obstoječemu redu.

Še vedno se najdejo zagovorniki fašizma

Zagovornik obtoženega Žirovnik Karla dr. Mejak, advokat iz Celja, je v svojem ognjevitom, patetičnem govoru hotel opravičiti zločinsko početje obtožencev in prikazati, kot da »smo mi sokrivi, ker nismo prevzgojili obtožencev,« češ da bi morali imeti predavanja po tovarnah, ne pa, da se uprizarjajo veselice. Jasno pa je, da v tem, ko pravi »mi«, ne prišteva sebe kot sokrivca, pač pa misli s tem »mi« našo ljudsko oblast. To je podlo blatenje naše ljudske oblasti, ker on prav dobro ve, da je nemogoče prevzgojiti v nekaj mesecih ljudi, ki so se zavestno iz koristoljubnih namenov vdinjali sovražniku. Dalje je tudi dejstvo, da je prav reakcija tista, ki vedno godrnja, da je preveč sestan- kov, preveč predavanj in študija Dejal je tudi, da Westen ne more škodovati naši državi, ker živi v »demokraciji« Avstriji. Vsem nam pa je še predobro znano, kakšna demokracija vlada sedaj v Avstriji.

Da bi zakril svojo simpatijo za fašizem in svoje sovraštvo do naše ljudske oblasti, ki ga je tako lepo odkril v svojem zagovoru, je nadalje izvajal, da je naloga odvetnikov v konstrukciji sodstva ta, da pomaga najti sodišču materialno gradivo za dokaz resnice. Toda vsa obramba gospoda Mejaka ni pokazala te pozitivne naloge, temveč je šel

preko tega, trudeč se in uporabljajoč vso svojo »advokatsko« spretnost, da bi pred sodiščem in našim ljudstvom dokazal nekrivdo teh podlih zločincev ljudstva in države. S tem svojim ravnanjem se je postavil prav na njihove pozicije, na pozicijo sovražnikov ljudstva.

Kakor je srbsko ljudstvo obračunalo s podobnimi advokati fašizma tipa M. Grola in Dragoljuba Jovanoviča, tako bo tudi naše ljudstvo za vedno obračunalo s tistimi, ki pod kakršno koli pretezo branijo hlapce fašističnih zločincev in zavirajo delovni polet ljudskih množic.

Obsojeni so bili: Žirovnik Karl na 20 let odvzema prostosti s prisilnim delom in na 5 let izgube političnih in državljskih pravic; Kranjc Anica na 15 let s prisilnim delom, Šerbinek Jože na 10 let s prisilnim delom, Zohar Franc in Kancijan Robert vsak po 4 leta prisilnega dela in po 5 let odvzema političnih in državljskih pravic, Samec Franc na 5 let prisilnega dela, Železnik Viktor na 3 leta, Kos Alojz na 7 let, Mautner Krista na 2 leti, Mautner Julijana, Oblak Evgen in Šerbinek Ulrih na 1 leto, Pulko Angela pa na 8 mesecev.

Okrožni javni tožilec je vložil priziv zaradi izreka prenizke kazni.

Kako bomo zbirali bukov žir?

Letos nam nudi gozd izredno priliko, da se oskrbimo z najboljšim jedilnim oljem. Če pogledamo gozd, se nam zdi, kakor da se bukev suši, toda to je samo dozorevajoči žir, od katerega postaja bukev vedno bolj rjava.

Bukov žir dozoreva! Ker je bilo letos jako suho in vroče leto, bo bukov žir dozorel v drugi polovici septembra.

Zdaj smo tik pred dozorevanjem žira, zato je potrebno, da se natančneje seznanimo s čim uspešnejšim načinom nabiranja istega.

Ko bukovca dozori, se ježice, v katerih je zaprt žir, odpro in sad pade na tla. Zato bi bilo priporočljivo, da si na-

presušiti, ker začne sicer plesniti. V ta namen razgrnemo žir na lesah ali rjuhah in ga sušimo na prostem ali pa tudi na zračnih podstrešjih. Večkrat ga moramo premešati, da se enakomerno presuši. Lahko pa ga tudi sušimo v neprevročih pečeh, po pekah kruha ali pa na pečeh in štedilnikih. Opozoriti pa moramo one, ki bodo sušili žir na podstrešjih, da skrbno varujejo žir pred miši, ker bi si sicer te napravile z njim lepo zalogo za zimo. Če sušimo žir na prostem, ga moramo spraviti pred mrakom pod streho, da ne pade nanj rosa. Žir se presuši v nekaj dneh; tedaj izgubi rezek okus, jedro postane trdo in se lahko loči od luske.

V Sloveniji lahko nabereemo 800 vagonov bukovega žira. Iz tega bodo naše tovarne predelale nad 100.000 kg olja. Akcijski odbori in množične organizacije organizirajte takoj in v zadostnem merilu nabiranje bukovega žira!

biralci že prej izberejo teren, kjer mislijo nabirati žir. Prostor pod drevesi naj si z grabljami očistijo, da pade žir na posnažena tla, od koder ga potem zmetajo na kupe. Če pa ne čakamo, da žir sam odpade z drevesa, ga lahko tudi otrremo. V kolikor bi še žir ostal v ježicah, se iste pri sušenju hitro odpro in jih z lahkoto oddvojimo.

Tako nabran žir je treba očistiti raznega listja, trave, zemlje in gluhega semena. Najlažje bi to odstranili z ročnim vejanjem ali v veternicah za čiščenje žita. Očiščen žir se mora takoj dobro

Ni treba posebej poudarjati, da mora biti žir, ki ga bomo oddajali »Naprozam«, dobro presušen, ker bi v nasprotnem primeru lahko mala količina svežega žira, ki bi pričela plesniti, pokvarila še ostali suhi žir v zalogi.

»Naproze« bodo oddani žir zamenjavale za olje, oziroma ga na željo odkupovale.

Sedaj pa le z veseljem na delo, da bo imel vsak posameznik dovolj izvrstnega olja in bo tako tudi doprinesel delež k naši preskrbi.

Prvi svobodni nabor

Od 2. do 7. septembra so se vršili nabori v mestni šoli v Celju. Ti nabori so se bistveno razlikovali od naborov v bivši Jugoslaviji. Že sam sestav naborne komisije je bil živ izraz ljudske države. Prvič v zgodovini naših narodov se je videlo tesno sodelovanje civilne in vojaške uprave pri razporejanju rekrutov v vojaške edinice. Upoštevale so se želje in težkoče rekrutov ter sporazumno določile edinice in čas službovanja v ljudski armadi. Rekruti so prihajali trezni, dobro razpoloženi, zavedajoč se, da je to za njih velik dan, na katerega se odloča za nastop najčastnejše službe vsakega državljana nove Jugoslavije.

Precejšnje število mladincev se je

prostovoljno javilo v ljudsko armado, posebno v specialne edinice, kot v morinarico, gardo, motorizirane edinice, aviatiko in dr. S tem so dokazali visoko zavest in ljubezen do domovine.

Karakteristična in žalostna slika pa se je nudila komisiji zadnji dan nabora, ko so pristopili tovariši, ki se čutijo nesposobne za vojaško službo. Tu se je pokazala žalostna slika in težak zločin nemških fašistov nad našo mladino, saj je bilo večje število mladincev stalno nesposobnih vsled poškodb zadobljenih v borbi proti svobodoljubnim narodom, kamor jih je s silo tiral fašistični osvajač.

Služba v JA je čast in dolžnost vsakega državljana FLRJ!

Kako napreduje odkup žita

Pokazala se je potreba, ugotoviti za- stoj in napake, ki se pojavljajo pri odkupu žitaric, da bi se iste odpravile. Okrajne odkupne komisije niso izvršile svoje naloge, ker so isto prepustile le krajevnim odborom, ki ji pa sami niso kos. Od početka se je sicer delalo in tolmačilo na tereku, v toliko, da so okrajni dali krajevnim odborom nalogo, katere pa niso pomagali izvesti, še manj, da bi jih kontrolirali, če se pravilno izvajajo. Niso jim nudili pomoči, če že, pa prav malo pri obračunavanju presežkov in določanju pridelka na ha, pri čemer je danes največji odpor, ko bi se moralo pridelke pripeljati v zbiralnico. Ni se tudi kontroliralo popisnih listov pri kmetih.

V okraju Celje-okolica se je glede odkupa napravilo in polagalo večje važnosti od začetka, zadnji čas pa je delal, kar se tiče odkupa, samo gospodarski odsek, ki pa vsega ni zmožen in ne zmore, posebno pa sedaj ne, ko je tozadevnega dela največ. Glavna napaka je v tem, da mora delati izključno le ta odsek, medtem ko je komisija za izvedbo odkupa le na papirju.

Računa se, da bo Celje-okolica oddala krušnih žit 12 vagonov, od tega pa imajo danes zbiralnice samo 27.000 kg, kar odgovarja komaj 10% celotne količine.

Kontingente, namenjene za odkup, so zadržuje v celoti prejele, neprimerno so v tem, da ministrstvo ni dodelilo blaga vsem onim poslovalnicam, ki so določene za odkup presežkov. Tako je zadržuga

v Vojniku naročila kmetom, ki so oddali žita, naj se zglašijo pozneje za nakup tekstilij; ker pa omenjena zadruga ni določena za dvig istega, bo sedaj moral okraj odtrgati ostalim zadrugam in dodeliti Vojniku. Težkoča je s krajevnimi odbori, ki kljub okrožnicam in tolmačenju nalog niso izvršili. Tako izjavlja predsednik KLO Sv. Vid pri Planini Navodu, da je o odkupu enkrat nekaj slišal, ter da pri njemu itak odkup ne bo prišel v poštev, vendar pa je dolžan napraviti obračune. Dalje se je na vsakem sestanku KLO Sv. Peter v Sav. dol. določil sporazumno pridelek na ha, tre na podlagi tega napravili obračuni za obvezno oddajo. Da bi nato KLO takoj oddal končane obračune zbiralnici, jih je držal v pisarni, zdaj, ko bi moral presežke, izkazane na obračunih, zbrati, je prišel z izgovorom, da je bil pridelek na ha previsoko določen, kljub temu, da se je določil sporazumno s KLO. Izgleda, da so pri tem KLO faktorji, ki osebno in nalašč zavirajo vso oddajo. Treba bi bilo, da bi se tudi tukaj našel nekdo sličen kot je predsednik KLO Rečica ob Savinji, pri katerem so se pojavili isti primeri. Zaradi tega je zmlatil na podlagi kontrole s tehniko svoj lastni pridelek, ki je imel najslabšo zemljo, ter ugotovil, da je pridelek še večji, kot je bil predpisan na ha. Na podlagi te ugotovitve je sklepal vaški sestanek ter jim dokazal, da je pridelek za 100 kg večji od predpisa, ter zahteval, da se določene količine čim prej oddajo. Tukaj je bila

oddana vsa količina. Druga primer v okraju Celje-okolica: KLO Polzela ima dva posestnika, ki kljub temu, da so presežki izkazani na obračunu, se oddaji nista odzvala in izjavila, da to ni važno, kar KLO predpiše. Do 10. septembra še torej niso oddali obračunov KLO Sv. Vid pri Planini, Visoče in Sv. Peter v Sav. dol. Podobnih primerov je več ter je nujno, postaviti nove člane komisije, ki bodo vse te napake odpravile.

Celje-mesto, ki ima na podlagi obračunov oddati 5696 kg, je odalo do danes žbiralcem že 6645 kg, prostih presežkov pa bo oddalo 4845 kg. Obvezno oddajo je Celje-mesto že prekoračilo ter je tako rekoč že gotovo. Ima samo še dva kmeta, ki morata obvezno oddati. Ob-

vezna količina okraja je oddajo dosegla že 100%, vsa količina pa dosežena do 60%, katera bo oddana do 15. septembra sigurno. Tukaj je šel ves potek odkupa brez vsakega odpora in neprilik.

Nujna naloga je, da se komisije ponovno razdelijo delo na sektorje. Pri zadruhar naj se vodi kontrola, kakršno blago bodo nudile kmetom na blagovne nakaznice, ker jim mora biti blago na izbiro. Največ pomoči bodo potrebovali krajevni odbori, seveda oni, ki so pri tem zaostali, kot n. pr. okolica Slivnice, ki še ni prejela od tamkajšnjih KLO nobenih obračunov. Vidi se, da ni prav nobenega zanimanja, še manj pa da bi upoštevali zahtevo ljudstva, ki ga moramo preskrbeti.

Licenciranje plemenjakov

V našem okrožju se je pričelo licenciranje bikov, merjascev in ovnov v ponedeljek 9. t. m. in bo trajalo do 26. t. m. Licenciranje žrebcev se bo vršilo v prvih dneh oktobra.

Licenciranje ali obvezno odbiranje plemenjakov za razplod je eden najvažnejših ukrepov oblasti pri pospeševanju živinoreje. Novo je letos obvezno licenciranje merjascev in tudi ovnov v krajih, kjer je ovčjereja važnejša panoga.

Mnogi še vedno ne razumejo, zakaj je to potrebno, in ne predvedejo svojih plemenjakov pred komisijo na pregled in zopet drugi pripuščajo svoje živali k nelicenciranim plemenjakom.

Lastnosti staršev se podedujejo na potomstvo po odrejenih pravilih.

Zato, ker so prirojene lastnosti dedne in ker hočemo v živinoreji in poljedelstvu napredovati, vzgojiti boljše živali, moramo smotno odbirati živali za plem.

Pri odbiranju ali selekciji živine je najvažnejše odbiranje plemenjakov.

Bik da v enem letu lahko do okrog sto potomcev, dočim ena krava da lahko samo eno tele. Zato moramo v prvi vrsti paziti na to, da imamo dobre plemenjake. Z dobrimi plemenjaki lahko najprej zboljšamo živino in s slabimi plemenjaki jo tudi najhitreje in najbolj pokvarimo. Zavedni in napredni živinorejci to prav dobro vedo, zato bodo vedno pripuščali svoje živali k dobrim plemenjakom.

Ravno zaradi velike važnosti plemenjakov se briga oblast, da bodo plemenjaki čim boljši, da bodo čim bolj odgovarjali cilju naše živinoreje, v pogledu zdravja, telesnih oblik in donosnosti. Komisija, ki ji je izvedba licenciranja poverjena in v kateri sodelujejo stro-

kovnjaki in živinorejci, bo vse plemenjake na določenih zbirnih mestih pregledala. Vsi sposobni plemenjaki bodo označeni s številkami in bodo dobili uradne pripustnice, da smejo biti uporabljeni za zaskok. Vsi nesposobni plemenjaki bodo morali biti pa odstranjeni ali kastrirani.

V znak važnosti, ki jo posveča naša ljudska oblast živinoreji, bo komisija na mestu licenciranja podeljevala nagrade rejcem, ki dobro oskrbujejo plemenjake.

V predvojnem času se pri nas licenciranje plemenjakov in pospeševanje živinoreje ni izvajalo dovolj temeljito, zato smo zaostali v razvoju živinoreje za sosednimi deželami. Okupator je med vojno povzročil tudi veliko škodo. Številčno se je naša živinoreja že nekoliko opomogla, kakovostno je pa še zelo slaba. Le v krajih, kjer so živinorejci naprednejši, je ostal še dober material, na katerem bomo lahko gradili, če hočemo doseči res uspeh v živinoreji. Prva dolžnost vseh ljudskih odborov in živinorejskih združenj je, da pripomorejo, da bo letošnje licenciranje temeljito izvedeno, da bodo predvedeni res vsi plemenjaki. Kdor ne bi hotel svojega plemenjaka predvesti pred komisijo, ga je brezpogojno smatrati kot škodljivca, ki ovira razvoj narodnega gospodarstva, in proti njemu naj se uvede kazenski postopek.

V govedoreji smo na slabem. Živinorejska dežela smo, pa imamo premalo mleka. Izgovor o ceni drži v toliko, da so proizvodni stroški po litru mleka pri slabih kravah res visoki in bi moralo biti mleko drago, da bi se reja takih krav izplačala. Moramo si pa biti na jasnem, da se reja slabih mlekaric ne izplača in da se nikdar izplačala ne bo.

Naša svinjereja tudi še daleč ni na taki stopnji, kakor bi bilo potrebno. Čimprej moramo priti do tipa prašiča, ki bo našim razmeram najbolj odgovarjal in nam dal čim več koristi. Okupator je uvažal v naše kraje merjasce zlahtne pasme s pokončnimi ušesi. Ti prašiči se pri nas niso obnesli. Ostali bomo pri naši domači požlahtnjeni pasmi, le izboljšati jo moramo na rodovitnost, rastnost in pitovnost. Zato bomo tudi za plemenske merjasce zahtevali podatke o prednikih. Zveza živinorejskih združenj je že odbirala plemenske svinje, jih sprejemala v rodovnik in v bodoče bomo jemali plemenske merjasce samo iz priznanih rej. Dokler nimamo dovolj takih merjascev, bomo pač odbirali od teh, ki jih imamo, da bomo izločili iz plemenjenja vsaj najslabše, ki bi kvarno vplivali na svinjerejo.

Pravega licenciranja ovnov še ni bilo. Ovčjereja malo menjava ovne in pogosto plemenijo ovni v krvnem sorodstvu.

Dodelitev vojaških konj za jesensko setev

Prodaja in cenitev konj je v okraju Celje-okolica v glavnem končana. Odprodanih je bilo okrog 120 konj težjih pasem in 50 bosancev. Ker nekateri dosedanjí imejitelji tudi te konje še rabijo za jesensko setev, bo naslednji teden razdeljeno nekaj nad 100 konj med upravičence, ki jih še do sedaj niso imeli, pa jih za delo rabijo.

S kmetijskega posvetovanja na okraju Celje-okolica dne 29. avgusta so kmetijski poročevalci poslali za odkup teh konj Vojnemu okrogu v Celju prošnjo, da naj se neprodani konji takoj dodele drugim kmetom-interesirancem in agrarnim interesantom, ki jih rabijo za jesenska dela. Obenem prosijo, naj civilne oblasti takoj pri prevzemu konj vrnejo denar dosedanjim imetnikom teh konj. Mnogi bi jih namreč radi vrnili zaradi suše in pomanjkanja krme.

Okrožna vojaška prodajna in cenitvena komisija je te dni pripravila vse potrebno, da bodo ti konji že naslednji teden razdeljeni med potrebne in upravičene, ki se bodo izkazali s priporočilom ljudskih odborov. Tudi je od okrožja prejela potrebno vsoto za vrnitev prvotne kupnine. V kolikor pa je še ta obstojala v oddani živini, pa naj jo lastniki prijavijo v Denarnem zavodu Slovenije. Gornji konji se bodo razdeljevali v naslednjih krajih: dne 19. septembra ob 7. uri zjutraj v Sv. Juriju pri Celju (vsi neprodani konji iz centra Sv. Jurij); dne

Kvaliteta volne in tudi gradnje telesa zaradi tega pada. Če ne bi začeli odbire plemenskih živali, bi tudi pri ovcah bili v nevarnosti, da bi naša solčavska ovca izgubila svoj sloves.

Po izvedbi licenciranja pa bo dolžnost živinorejskih združenj in ljudskih odborov, da poskrbe za dobavo manjkajočih plemenjakov. Zveza živinorejskih združenj v Celju, ki bo imela pregled vseh razpoložljivih plemenjakov, bo nakupe posredovala in jih po stropovnih vidikih razporejala.

Slehnri živinorejci se mora zavedati, da dober plemenjak pomeni pol črede, polovico napredka v živinoreji in s tega vidika mora biti vsak zainteresiran na odbiri plemenjakov. Pravilna odbira pa ni skrb samo živinorejcev, kakor je že navedeno, ona živo posega v skupno narodno gospodarstvo, torej je skupna naloga vsega ljudstva. Tega se moramo zavedati in tudi pri tej akciji v čim večji meri sodelovati.

20. septembra ob 7. uri zjutraj v Vojniku (vsi iz centra Vojnik in Celje-mesto); dne 21. septembra ob 7. uri zjutraj v Žalcu (vsi iz centra Žalec, Gomilsko, Sv. Jurij ob Taboru in Vransko).

Ta dan so dolžni prignati v svoje zbirališče vsi, katerim komisija konje ni prodala, ali so jih sami pripravljeni vrniti. Kdor na poziv okrajnega ljudskega odbora konja ne bo prignal, bo kaznovan po Zakonu o ljudskih odborih čl. 38 z denarno kaznijo do 5000 din ali prisilnim delom do treh mesecev. Priženejo naj jih brez kazni tudi tisti, ki vojaških konj iz katerega koli razloga še niso prijavili.

Konji se bodo prvenstveno dodeljevali revnim, po vojni oškodovanim in hribovskim posestnikom iz okraja Celje-okolica; če bo teh interesirancev premalo, pa tudi v druge okraje. Konji bodo dodeljeni v rabo brezplačno, prejemniki pa jih morajo čuvati in hraniti, nikakor pa ne odprodati.

Kmetovalci, zavedajte se, da se oblasti trudijo na vse načine, da vam priskočijo na pomoč pri setvi, da bo lahko vsak izpolnil tako s stroji kot z živino setveni načrt, k nam ga zastavlja oblast in njegovo posestvo. Tudi vi si medsebojno pomagajte bolj kot spomladi. Pravilna setev ter očiščeno in razkuženo seme nam bosta dala bogato in obilno žetev.

Okrajni LO Celje-okolica.

Zob za zob, kri za kri

Prečudna je pomlad na Pohorju. Kdor jo je tam gori enkrat doživel, si še in še zaželi te pohorske pomladi. Tam gori, ko si tesno povezan z naravo, lahko opazuješ čudovite spremembe prirode. Po Dravski dolini je bilo že vse zeleno, Pohorje pa je še bilo zavito v zimsko krasoto. Iz zime se tukaj na Pohorju preko noči poraja pomlad.

V noči, ko najmanj pričakuješ, zahrume pomladni vetrovi od juga preko ogromnih, košatih lesov. Kakor divja neugnana simfonija prečudnih, divjih, strastnih melodij se podi neukročeni vihar preko vrhov, kotanj in globač, šibajoč, pomešan s toplim dežjem pohorske jase, da preko noči ozelene. V lazeih se rušijo zadnji snežni plazovi, ruši se skalovje. Sneg liže kar vidoma, le veliki zameti stisnjenega snega s trdo zamrzlo skorjo se uporno branijo pomladi. Stari gamsi samotarji, goščarji imenovani, visoko gori v skalnatih lazeih napeto strižejo z ušesi in se obračajo na vse strani. Po lesu gre čuden šepet — kakor pričakovanje nečesa velikega. Tolmuni hudournikov se razpenjeni zaganjajo v granitne robove skal. Drobir se ruši. Nekje v koševje zalaja srnjak, od strahu nežno zapiska srnjin mladič. Lisjak mete s košatim repom po tleh, smrček visoko dviga. Po pomladi diši!

Iz razburljive noči se ti poraja najlepši sončen dan, dan prve pomladi na Pohorju. Okrog belih kmečkih bajt, ki se zde kakor pritisnjene v strmino, se porajajo preko noči ozelenele trate. Ob cestah in kolobarjih pa cveto celi šopi

krvavo rdečega vresja in petelinčki v rumenem in rdečkastem cvetju. Leskovje in vrbovje se odene z mačicami. Na prisojnih mestih ima sonce že pravo moč, da te vsega prevzame. No sončnih jasih sredi bukovja smo se greti ob prvih sončnih pramenih kakor martinčki. Pomlad je prihajala s hitrimi koraki proti vrhu Pohorja. Bunkerji so se otesali zimske zaspianosti in snega. Zopet so se odeli v prve darove Zelenega Jurija, obloženi s smrekovimi vejami, da jih ni bilo mogoče opaziti...

Na framskem in slivniškem Pohorju je že dva dni bobnelo. Po dnevi in ponoči so odmevali strelj brzostrelk in mitraljezov. Marsikatera kmečka hiša je dobila v teh dneh spomin, ki je še danes viden, spomin SS ukrajinske divizije, ki je prodirala na Pohorje, da uniči še zadnje ostanke partizanske svojati, ki je ogrožala prometne poti v dolini in bila strah in trepet »nemškega« Maribora. Tudi na ruski strani so začeli z velikimi pripravami, da nas dokončno obkoli in polove kakor zajce.

14. SS Vlasova divizija je zapisana po pohorskih domovih s krvavimi črkami. Pohorske bajte so v teh strašnih nočeh gorele kakor plamenice. Ljudje so prestrašeni begali in zapuščali domove, marsikateri Pohorje je moral dati življenje. Smrt ga je pobožala s koščeno roko ob vožnji plohov v doilno, na pohorskih njivah, ali doma. 14. SS divizija je lovila in ubijala na Pohorju! Trofeje so bili požgani domovi.

To je bila zadnja velika ofenziva tujih plačancev, ki so ropali in kradli na Pohorju v spomladi leta 1945.

Zadnji žarki zahajajočega pomladanskega sonca so se usipali na pohorske njivice. Gosti prameni, ki so kar sle-

peli, so klicali k rasti ozimine. Vse kar je bilo količakaj pri moči, je bilo na prvem pomladanskem delu. Milenin oče je oral težke brazde na njivi pod hišo. Milena je gonila vole. Za njimi pa so tolkli grude sosedovi. Otroci so po travnikih nabirali regrat. Kakor tatovi so se prikradli Vlasovci do hiše in jo obkolili. Vodil jih je mlad podoficir z malimi rjavimi brki. Kmetje tod okoli so ga dobro poznali. Živi hudič so ga imenovali. Skoro vsak dan je križaril nad Rušami po kmetijah od Šarhovine do Čandra in zasledoval partizanske kurirje.

V trenutku so obkolili hišo in mirno družinico na polju. V trenutku so bili mitraljezi razpostavljeni na vseh važnih točkah. Začeli so loviti pohorske partizane. Ostro so pokali njihovi mitraljezi, njihov odmev se je izgubljal preko Dravske doline na Kozjaku. Ljudje v dolini so se v nemem strahu spogledovali. Pod Arehom se bijeje... Usuli so se dolgi rafali na pohorski njivi med žene in nedolžno deco. Milena se je zrušila pred volmi z veliko zevajočo rano. Tudi njena mlajša sestra je omahnila zadeta v roko. Zmaga pijani Vlasovci so vdrlj v hišo in odnesli, kar se je odnesti dalo. Preden so odšli, so v zahvalo spustili v hišo rdečega petelina. Vso noč je gorela hiša, kakor plamenica, ki kliče po maščevanju.

Zvone, najhrabrejši kurir Pohorja, je ves bled s srepečmi očmi, brez besede stal na parobku gozda z Ivanom. Šla sta z javke iz Ruš. V onemogli jezi se je sesedel. Priplazila sta se do pogorišča in na njivo do mrtve Milene.

Dnevi so minevali... Že teden dni, vsako jutro sta Zvone in Ivan odhajala proti Rušam in pazno motrila vso okolico z daljnogledi, kdaj bo zopet »Živi

hudič« nesel butico v laze proti Glažuti. Toda od nikoder ga ni hotelo biti. Že sta skoro izgubila vsako upanje. Toda, kadar se najmanj nadejaš, najdeš to, kar želiš. Zgodaj zjutraj sta odšla na javko na Hlebov dom. Pozno sta se vračala vsa zbita preko Lobnice, da vzameta še zadnjo pošto od Tijeka iz doline.

Zvone je vedno vleklo proti Zampu, tja na ono mesto, kjer je padla Milena. Na robu gozda sta se ustavila, da si odpočijeta. Dobrih sto metrov od njiju je sameval mrk, požgan Milenin dom, Zampova domačija. Naenkrat je smrt stegnila svojo roko preko te domačije, ki je tako srečno živeła. Stal je požgan in uničen. Mati, sestra Šarhova, je umrla v taborišču nekje v Nemčiji od glada. Njena starejša sestra je sicer dočakala svobodo, vsa shirana je na potu domov iz taborišča umrla, ne da bi se ji izpolnila njena vroča želja, da bi enkrat vedela košato Pohorje. Njena mlajša sestra pa je ležala ranjena v Robniškem bunkerju. Tragedija pohorske družine, družine, ki je bila od prvega dne tesno povezana s partizani. Tudi v njih je vrela uporniška kri divjega lovca, vodje zelenega kadra v prvi svetovni vojni, partizana Šarha.

Brtje na jabolkah se je že razpočilo, prvi rahlo navdahnjeni rdeči cveti so se iskrili po vejah, kakor rdeči opali. Nižje doli pa so bile češnje že vse svatovsko odete, njihovi cvetovi so opojno duhteli. Vsa domačija Zampovih je bila kakor pomladanski šopek. Le napol razpadel dimnik je molel nemo v nebo in kazil to lepo mirno, pomladansko idilo v opomin vsem Pohorcem, da ne pozabijo grozot in nesreč, ki so jih zadele.

Zvone in Ivan sta zavzeta opazovala pokrajino, ta lepi košček naše pohorske

Dopisi

Trboveljski rudarji v Gornjem gradu

Zopet smo doživeli v Gornjem gradu prijetno presenečenje. 25. avgusta nas je obiskala trboveljska rudarska godba, 8. septembra pa pevsko društvo »Zarja«. Toda to ni bilo samo običajno gostovanje neke kulturno-prosvetne organizacije, to je bil obisk starih znancev in tovarišev iz lepih časov partizanstva, iz dni prve osvoboditve gornje Savinjske doline v letu 1944.

Prijateljska vez, ki se je spletla med trboveljskim rudarjem-partizanom in savinjskim kmetom v času narodno-osvobodilne borbe, tudi sedaj ni pretrgana. To je pokazal prijateljski obisk trboveljskih rudarjev, to je pričalo veselje naših ljudi nad njihovim prihodom. Kakor leta 1944 na mitingih, ki jih je prirejela Kulturna ekipa IV. Operativne zone, se nam je zdelo ob obakratnem nastopu tovarišev iz Trbovelj. V nedeljo 25. 8. dopoldne je igrala v parku rudarska godba. Igrali so brez vsake vstopnine. Gostje so darovali 1000 din Kulturno-prosvetnemu aktivu Gornji grad, ki bo njihov dar s hvaležnostjo uporabil za razne prosvetne namene.

Še večje zanimanje pa je vladalo med našim ljudstvom za obisk pevskega društva »Zarja«. Kljub prireditvam, ki so se vršile isti dan v bližnji okolici in popoldne celo pri nas doma, je bila dvorana v Domu ljudske prosvete v nedeljo 8. septembra zvečer napolnjena. Stari znanci so se pozdravljali, si stiskali roke in si pripovedovali, kaj so doživeli od onih lepih dni prve osvoboditve.

Ko so kakor nekoč prikorakali na oder, smo jih v dvorani pozdravili z viharim aplavzom, na odru pa jih je pozdravil predsednik Kulturno-prosvetnega aktiva tovariš Jamnik. Nato je govoril eden od trboveljskih pevčev o namenu njihovega prihoda, o prijateljstvu in tovarištvu, ki nas je vezalo v dobi partizanstva kot ljudstvo in borce in ki veže tudi danes trboveljskega rudarja in

savinjskega kmeta v skupni borbi za izgraditev naše domovine.

Vse kakor v letu 1944, le dirigenta tov. Gobca je zamenjal njihov tovariš iz Trbovelj. Zadonela je pesem kot takrat, partizanska, umetna in narodna. Kakor tistikrat je tudi sedaj vžgala: »Venček koroških narodnih« o Hanzeju in »slovenskih fantih pri Dravci doma...« ter »Žabe«, da so ju morali ponavljati. Za zaključek so nam zapeli še »Pesem o svobodi«, ki je nekoč vžgala srca naših borcev in vsega našega ljudstva v borbi za novo Jugoslavijo.

Naj bi ta nastop trboveljskih rudarjev res zdramil gornjegrajske pevce, da bi se oprijeli lepe slovenske pesmi z večjo ljubeznijo in požrtvovalnostjo, kot je naglasil tovariš predsednik Kulturno-prosvetnega aktiva. Ta obisk je še bolj utrdil vez tovarištva med kmeti in delavci, skovano v času narodno-osvobodilne borbe, vez, ki je bila predpogoj naše osvoboditve in je v svobodni domovini porok srečnejše bodočnosti.

Kulturno-prosvetni aktiv Dobrna pri Celju

si je nadel v letošnjem jesenskem tekmovanju nalogo, da postavi v vasi Dobrna, kjer je tudi letoviški in turistični kraj, velik spomenik padlim junakom, ki so padli po tukajšnjih hribih v času narodno-osvobodilne borbe, kakor tudi za vse tukajšnje domačine, ki so dali kot borci ali talci življenja za svobodo. Ker pa bo spomenik stal deset-tisoče, se obračamo na vse ustanove in organizacije s prošnjo, da nam priskočijo na pomoč, da nam bo lažje izvršiti to zadano nalogo. Spomenik bo v naravni velikosti partizana, ki drži v eni roki puško, v drugi pa zastavo. Na podstavku spodaj pa bodo vklesana imena padlih.

Prosimo tudi vse-sorodnike, ki vedo, da so njihovi padli v tukajšnjem kraju, posebno na Brcah ali Kozjaku, koder se je najbolj držala 14. Udarne divizija, da javijo na naslov: Kulturno-prosvetni aktiv Dobrna pri Celju, imena padlih kakor tudi njihove rojstne podatke, kar rabimo pri zbiranju imen za vklesanje na spomenik, ki se bo postavil že letošnjo jesen.

Vrnitev II. celjske udarne delovne brigade »Fakin« z Mladinske proge

V petek zjutraj se je vrnila z gradnje Mladinske proge II. celjska udarna brigada »Fakin«.

Ogoreli, smejoči se obrazi so nas pozdravili ob izhodu iz postaje. Potem se je oglašila pesem iz vseh grl — in odkorakali so po ulicah. Čez dobro uro jih je bilo že vse mesto polno. Povsod si slišal radostne vzklike svidenja. Vprašan kar ni bilo konca. Sam smeh in zdravje in ponos! Brigada je postala udarna, potem, ko je bila že dvakrat pohvaljena. Če si pogledal trde in žuljave dlani, se temu ne bi čudil. Ko nam pripovedujejo o svojem delu in življenju, se moramo čuditi neki novi radosti in volji, ki jih je polna. Postali so novi ljudje, prekaljeni v delu in znoju. Ena sama družina je to: Mi »Fakini«!

»Drugo leto gremo spet vsi — na avtostrado Zagreb—Beograd!« — pravijo vsi in se tega vse. »Skupnost, kolektiv in delo!« Njihove oči obljudljajo, da tudi v domačih krajih ne bodo popustili v elanu, temveč vse pridobitve prenesli na tovariše, ki so ostali doma.

Brigada je delala na nasipih v Hrvatski Špionici. Nedaleč od nasipa je imela tabor, ki je bil sestavljen iz 19 manjših in enega štabnega šotora. Kuhinja in intendatura je stala nekoliko v stran v senci dreves. Pred štabom so polepšali po Kajuhovi brigadi ostali okras tabora: nasipano zvezdo z drogov in zastavami. Tu je bil zbor brigade in zjutraj in zvečer dviganje in snemanje zastave. Že sama lega tabora je dala lepo sliko in prijeten občutek domačnosti in čistoče.

Delo je bilo naporno. Vendar ni nikdar prenehalo navdušenje zanj. Obljubo, ki so jo dali pri odhodu iz Celja, so hoteli za vsako ceno izpolniti. No, ko je brigada postala udarna, je bilo poplačano vse in nad taborom je zavel tak občutek sreče, da ga mladinci ne bodo nikoli pozabili.

Poleg tega ima brigada 11 udarnikov in 19 poveljnih.

V petek zvečer so jim Celjani pripravili lep sprejem. Mnogo ljudstva se je zbralo na

ulicah in trgu. Z zastavami in petjem je prikorakala brigada na trg. Pozdravil jih je tov. Draksler, sekretar okrajnega odbora OF. Nato je govoril komandant brigade tovariš Justin Drago, ki se je na progi izkazal zelo zmožnega in delavnega. V imenu okrajnega odbora OF je govoril sekretar tov. Popit in nato članica okrajnega odbora OF tov. Frečetova. Komandantu in namestniku komandanta so bila podeljena darila in cvetje, brigada pa je za velik uspeh dobila

Zapeli smo himno in brigada je krenila po ulicah do Doma ljudske prosvete.

Še dolgo je zvenela njihova brigadna himna nad mestom. Odšli smo srečni, da imamo tako mladino, ki s takim ponosom dela, s ponosom bo žela tudi sadove.

Olga.

Iz Hrastnika

Žene so obiskale Dom onemoglih

Med Hrastnikom in Dolom stoji ob cesti Dom onemoglih. V njem je 12 ubožcev. Ker so ti ljudje razen dveh brez pokojnine, zavisi vsa preskrba od krajevnih prilik.

Ko se je tov. sekretar Povše Dušan in dve tovarišici na licu mesta prepričali, v kakšnem stanju se nahajajo, je ugotovil, da je nujno potrebno podvzeti potrebne korake. Starčki so sicer s to preskrbo zadovoljni, kakor so se sami izrazili. Tov. Zvonar je dejal, saj vendar v tako kratkem času po vojni ne moremo vsega zahtevati.

V kratkem bo prevzel oskrbo Doma onemoglih MLO Hrastnik, kar je bilo na zboru volivcev odobreno s strani ljudstva. Ko smo to prenesli na kvartni sestanek, so žene sklenile, da se jih že takoj nekoliko obdari. Pridno so se podale na delo in nanosile razne stvari. Tako so jih šle v nedeljo, dne 11. avgusta obiskati in jim ponesle 5 pogač, 7 litrov vina, 150 komadov cigaret ter četrtn kilograma prave kave. Darila so z veseljem sprejeli. Tovarišica Vizoviškova jim je na kratko povedala, da so prejeli rudarji Hrastnika prehodno tekmovalno zastavo v znak priznanja njihovega dela. Starčki so se zanimali in povpraševali, če ostane zastava naša. Med temi ubožci je tudi nekaj rudarjev, zato

zemlje. Nenadoma ju je zmotil šum ljudi, ki so prihajali v kolobarju proti hiši. Hitro sta se vlegla vsak za debelo smreko, pripravljena na strel. Po kratkih trenutkih napetega pričakovanja sta zagledala vlasovsko patroljo. Zvone jih motri skozi daljnogled, ki je njegov zvesti spremljevalec. »Živi hudič« je na čelu patrolje! Zvonetova srčna želja se je izpolnila. Danes ga mora dobiti, pa četudi sam plača z glavo. Ivanu zašepeta, naj ne strelja. Zvone se ves trese od velikega pričakovanja in izpolnitve njegove želje. Patrolja prihaja čedalje bližje, že je komaj šestdeset korakov oddaljena. Se je »Živi hudič« na čelu patrolje. Brzostrelko ima preko ramena. Brezskrbno koraka, veseleč se pohorskega mošta in gnjati, veseleč se ropanja po mirnih pohorskih domovih.

Zvone odloži daljnogled. Prav počasi in previdno prisloni puško na rame in pomeri. »Živi hudič« je na muhil Stisne petelina, dolg strel zarezgeče na naciste v kolobarju. Tudi Ivan vseka s svojo »mauzerko« med vlasovsko svojat. Zvone repetira in pošlje nov smrten požarec med oči »Živi hudiča«, razprostre na široko roko, brzostrelka mu pade na tla, za njo še on.

Zvone zavriska, gozd ga sprejme v svoj varen objem...

Vsa vznemirjena sta Zvone in Ivan z nočjo prišla v bunker. Na kapi za rdečo zvezdo ima Zvone pripet majhen, rdeče navdahnjen jabolčni cvet, ki se zdi kakor kaplja strnjene krvi. Obraz mu je bled, oči se mu iskre v nekem čudnem globokem blesku. Usede se za mizo, poboža puško in počasi preudarno javi: »Živi hudič« je plačal z glavo za Mileno!

Zvone se ta večer ni dotaknil jedi. Ves zadovoljen se je vlegel na prične in mirno zaspal. Od muk in naporov ostro zarežani obraz je imel spokojen izraz, dihal je mirno in globoko. Okoli ustnic mu je šlo rahlo na smeh, kakor, da bi sanjal nekaj lepega.

Milena, dekle s Pohorja, Šarhova kri, ki je tekla za našo svobodo na Pohorju, je bila maščevana tako, kakor se je znal maščevati eden najhrabrejših pohorskih partizanov po geslu: »Zob za zob, kri za kri!«

Terčak Stane

Kultuca

»Triglavska bajka« v Celju

Okrožno ljudsko gledališče in okrajna ljudska prosveta v Celju sta priredila ob priliki okrajnega obrtniškega zleta v Celju dne 1. septembra t. l. slavnostno predstavo Golieve »Triglavske bajke«, pravičljive igre v 5 slikah, ki je bila nad vse dobro obskana. V petek dne 6. in v soboto, dne 7. t. m. so igro ponovili — da je zbudila med celjskim občinstvom živahno zanimanje, je dokaz vsakokrat popolnoma razprodana velika dvorana kina Metropol.

Preden spregovorim kaj več o predstavi sami, se mi zdi potrebno pohvaliti požrtvovalnost celjskih gledališčnikov. Preteklo sezono so nam pokazali niz lepih, skrbno pripravljenih predstav, ki jih mora kulturni kronist beležiti med pozitivne postavke — kulturnega dela v Celju, obenem pa bude prepričanje, da se bo ta del kulturnega udeleževanja razvil in saj v ovoj letih čisto ljudsko množice. Da ljudstvo ljubi gledališče, so dokaz že trikrat razprodane dvorane ob predstavah »Triglavske bajke«, z nekaterimi izjemami pa smo spoznali ta razseljivi pojav tudi v drugih primerih.

»Triglavske bajke« so pripravljali naši igralci skoz 6 tednov v dobi velikih počitnic in je njihova vztrajnost navzlic vročini, v kateri so morali delati, pokazala najboljši uspeh. Igro je režiral Milan Stante, ki je igral tudi težko vlogo Monte-Konteja. Bratec in sestra (Drago Mravljak, Gidica Petretič) sta svoji vlogi najlepše rešila, prav posrečeni so bili nasilnik (Emerik Drovenik), vila Zla (Sonja Rakuša), babuška (Angela Sadar) in očak Triglav (Gustav Grobelnik). Prav za prav je treba vse nastopajoče pohvaliti, saj so se vsestransko potrudili, čemer je dalo priznanje tudi občinstvo, ki ni štedilo s pohvalo. Otroški ples je bil dobro naštudiran, spremljava orkestra je igro poživila. Končno je treba še podčrtati, da je »Triglavska bajka« pravičljiva in mladinska igra in da zahteva to dejstvo od režiserja mnogo spretnosti in iznajdljivosti. Predstava je dobila — v zvezi s časovnim dogajanjem

— tudi sodobni poudarek (Konte — Monte; babuška, ki prinese z ruskih step zdravilo), s čimer je bil izražen smisel bajke.

Ker smo na začetku šolskega leta, bi bile prav primerne šolske predstave »Triglavske bajke«; ob tej priliki ne morem mimo želje, da naj se priredi šolska predstava tudi za šole izven celjskega okoliša (Teharje, Ljubečna, Vojnik, Petrovče i. sl.). Treba bo pač primerno organizirati! Mislim pa bo treba tudi na naše sindikaliste.

Še besedo o točnosti! Mnogi obiskovalci gledališča mislijo, da k predstavi ni treba priti točno, pa cepajo v dvorano in na svoje sedeže, ko je igra že pričela. In ravno za začetek so take motnje, da ne razumeš igralcev. To bi se dalo odpraviti tako, da stori vratar svojo dolžnost in ne pusti po pričetku nikogar več v dvorani!

Obnova celjskega lutkovnega odra

Med škodo, ki jo je povzročil okupator, moramo računati tudi uničenje celjskega lutkovnega odra, ki je popolnoma izropan. Tako temeljito, da ni od njega ostalo nikakih sledov. V letih pred vojno je dosegel celjski lutkovni oder že velike uspehe in je bil na najboljši poti, da se še bolj razširi. V dobi okupacije je lutkovni oder prenehal s svojim delovanjem, po osvoboditvi pa ni bilo materiala, da bi se zopet nadaljevalo.

Kljub velikim začetnim težavam — treba je bilo nabaviti lutke, ponovno zgraditi oder, izdelati kulise itd. — je delo na obnovi odra in ponovni vzpostavitev te panoge kulturno-prosvetnega delovanja počasi napredovalo in danes je oder — majhen sicer — v surovem stanju postavljen.

Z delom na obnovi odra se je nekajkrat pričelo — in skoraj vedno smo morali odnehati, ko smo našli v smeteh na podstrešju osnovne šole zakopanih 20 lutk, edini ostanek prejšnjega odra, se je ideja o lutkovnem odru začela

uresničevati. Naš stari lutkar, profesor Ščuka, je izdelal načrt za oder. Da oder danes stoji, je v glavnem zasluha kvarta Dolgo polje, ki ga je udarniško zgradil. Prispevali so les in ostali material in ga sami zgradili. Tudi okrožni odbor LMS je priskočil na pomoč in s svojim razumevanjem omogočil, da se bo oder kmalu vselil v lastno dvorano v Slomškovem domu, ki je kot ustvarjena za lutkovne predstave.

Oder pripravlja v najkrajšem času otvoritveno predstavo, ki bo v okviru »Kulturnega festivala«. Do tedaj so predvidena tudi vsa zaključna dela.

Oder namerava vršiti tudi gostovanja po vsem celjskem okrožju in ustanavljati okrajne oziroma krajevne lutkovne odre. To bo centrala za lutkarstvo v celjskem okrožju.

Okrožni lutkovni oder poziva vse, ki se zanimajo za lutkarstvo, da sodelujejo. Dela bo obilo za vsakega: za lutkarje, igralce, slikarje, kiparje itd. Prijave sprejemata: Kloor Igor, Miška Kranjca 30, in Modic Dušan, Kolenčeva 6-I.

Okrožni lutkovni oder
v Celju

Kulturno-prosvetni festival v Konjicah

V dneh od 27. do 29. septembra se bo vršilo v Slov. Konjicah tekmovanje vseh krajevnih prosvetnih aktivov tega okraja kot predpriprava za kongres ljudske prosvete v Ljubljani meseca oktobra.

Kljub obremenjenosti našega ljudstva s poljskim delom so gledališke družine kakor tudi pevski zbori in godbe pokazali razumevanje in dobro voljo ter v ta namen že pridno vadijo napovedana dela: tako Slov. Konjice, Žreče, Loče, Zbelovo, Žiče in Oplotnica.

Na tem tekmovanju bo tudi razstava likovnih del, »Stenčarov« itd., statistični pregled dela naših knjižnic, pregled in program dela ljudske univerze ter literarnih del, združeno s solo točkami. Za zaključek dne 29. t. m. je predviden nastop vseh naštudiranih del 7 igralških družin, od katerih bo vsaka nastopila z enim dejanjem. Popoldne istega dne pa bodo naši pevski zbori z združenim programom tekmovali za naslov okrajnega prvaka.

smo razvili širši pogovor z njimi glede proslave istega dne ter besed tov. ministra Brejca, ki je poudarjal našo gospodarsko politiko, za katero prejemamo priznanje od drugih držav. Med živahnim razgovorom so se nam nešteto krat zahvaljevali, da smo se jih spomnili s tolikimi stvarmi. Ob pogledu na prinesene stvari so rekli: »Danes je pa velika nedelja!« Po nekaj urnem razgovoru smo se vrnile domov z zadovoljnim srcem, saj smo o dievnespolnočaa IKk.oumrlđg saj smo dobile vse poplačano z njihovo neizmerno hvaležnostjo.

Zahvaljevali so se nam in pozdravljali vse darovalce. Obljubili smo jim, da se jih ob priliki še spomnimo.

Ob tej priliki se mestni odbor AFŽ Hrastnik zahvaljuje vsem darovalcem, ki so prostovoljno in samoiniciativno darovali za ubožce.

Predkongresno tekmovalje v šmarskem okraju

Že takoj po osvoboditvi je prišlo do lepih rezultatov na kulturno-prosvetnem področju šmarskega okraja. Pozneje, ko so si posamezni kraji s prispevki, prostovoljnim delom, izkopičkom prireditev odre zasilno obnovili, je naraslo število prireditev v sezonskem času povprečno na 24 mesečno. Če pomislimo na vse težkoče, ki so bile s tem v zvezi, je to dokaj razveseljivo. Pred ljudstvom so se vrstili prizori iz narodno-osvobodilne borbe, prikazovala so se dela Cankarja, Finžgarja, Jurčiča pa vse do Nušičevih del. Omeniti moramo, da so bile v več krajih predvajane tudi brezsmiselne žalostne igre, od katerih nima igralec niti gledalec vzgojnega dobička.

Da bi tudi pred ostalimi okraji prikazali svoje prosvetno delo, so se naši kulturno-prosvetni aktivisti vključili v predkongresno tekmovalje: centri — Rogaske Slatina, Šmarje, Rogatec — so se pozivu prvi odzvali. Težje je bilo z bolj oddaljenimi, pretežno kmetijskimi kraji. Delo pri košnji, žetev, mlatev je bila glavna ovira, da niso prišli do odločitve. »Ni primeren čas, pozneje preko zime bi zagnali tako tekmovalje, da bi se plašili naši sosede.«

S težko muko so se odločili in obljubili, da bodo vložili vse sile, da se izvede okrajno tekmovalje res manifestativno. Za Rog.

Slatino, kjer bo tekmoval pevski zbor in igralska družina z »Glavnim dobitkom«, za Rogatec, ki tekmuje s pevskim zborom in Gogoljevo »Ženitvijo«, šmarskim pevskim zborom in »Poslednji zapovedjo«, so se po vrsti prijavljali — Kozje, Pilštajn, Podčetrtek, Pristava, Sv. Vid, Zibika, Kostrivnica, Sladka gora Buče in končno, sicer pozno že, še mestinska mladina. Tekmovali bodo z »Razvalino življenja«, »Krivoprisežnikom«, »Domenom«, »Rojstvom v nevihti«, »Verigo«, odlomkom iz »Hlapca Jerneja« in tremi parizanskimi enodejankami.

Njihove priprave spremlja neprestano težko kmetijsko delo, zato bodo uspehi tudi svetlejši.

Delo ljudskih univerz, knjižnic, delo naših ljudskih talentov, pisateljev, pesnikov, kiparjev, slikarjev, bomo skušali prikazati z razstavo in literarnim večerom na sedežu okraja. Prav tako bomo v tem času otvorili ljudske univerze v vseh večjih centrih okraja.

Želja kulturno-prosvetnih delavcev našega okraja je, da se za naše kulturno-prosvetno tekmovalje, ki bo trajalo od 22. do 29. 9. zanima vse ljudstvo in se v okviru množičnih organizacij udeleži kulturne manifestacije, ki bo 29. septembra v Rogaske Slatini.

Razstava z Mladinske proge v Celju

Lepaki, lepo izdelani, so silili Celjane, da si ogledajo razstavo, ki kaže delo L. zmene na Mladinski progi.

Razstava je v Domu ljudske prosvete. Dvorana je polna obiskovalcev, ki z zanimanjem ogledujejo razstavljeni material.

Ob vstopu privleče pozornost obiskovalca velik naslov »Kulturno prosvetno delo«. Na velikih kartonih je prikazano vse delo na tem polju: prireditve, gledališke predstave, knjižnice, stenčasi, predavanja, razni krožki in tečaji itd. Začudila sem se v prvem hipu, ko sem videla, da so bili tudi analfabeti tečaji, na katerih se je 1563 mladincev naučilo pisati. Spomnila pa sem se, da je bila na delu tudi mladina iz krajev, kjer le malo kdo zna pisati.

Na drugi strani dajejo slike pregled telesno-vzgojnega dela: jutranja gimnastika, telesne vaje, nastopi, lahkoatletika. Človeka preseneča, kdaj je mladina našla toliko časa, da se poleg dela na progi — o katerem nam

priča druga stena — udeležuje na vseh ostalih poljih.

Stenčasi, razni predmeti, spominski znak, album, kopija spominske plošče, vdelane na mestu, kjer se je pričela gradnja proge, statistični podatki o bolnicah, bolnikih, o količini hrane — vse to nam daje vtis velikega dela in velike volje novih ljudi.

Tudi delu na progi je posvečen velik del razstave, saj to je bila ena glavnih nalog mladine — da izgradi progo in se tako oddolži svoji veliki obljubi maršalu Titu. Tu vidimo vse od pričetka dela, dela na nasipih in objektih — do samega polaganja tračnic. Kot zaključek imamo spisek brigad, spisek udarnih brigad in udarnikov in album z dokumenti.

Materiala je precej, celo preveč ga je za dvorano. Zaradi tega se dobi vtis nagomiljenosti in prenapoljenosti. Druga napaka so nepravilno napisani naslovi. Sicer pa je razstava zadovoljiva.

Olga.

Kulturna prireditev Mozirske mladine

Mozirska mladina nas je v nedeljo zopet prijetno presenetila s svojo kulturno prireditvijo. Program je bil bogat in pester. V svoji uvodni besedi je tov. Janko med drugim napovedal v novi sezoni načrtno kulturno-prosvetno delo, h kateremu namerava mladina pristopiti. Pevski zbor mladink je odpel dvoje pesmi ob spremljevanju harmonike. Opaziti je bilo, da zbor ni bil dovolj uvežban, vrhu tega pa je bil glede na izbor pesmi prešibek. V bodoče bo treba pritegniti v zbor vso mladino, ki ima veselje do prepevanja. Rečitacije poedincev naj bi se zamenjale z zbornimi rečitacijami. Zelo so ugajale male pionirke, ki so prav dovršeno zaigrale kolo. Tudi razmeroma težke proste in rajalne vaje mladink so bile lepo izvajane. Spremljevanje harmonike pa ni bilo skladno.

Sledili sta dve enodejanki. Mladi igralci so pokazali, da bi bili kos tudi težjim nderiskim delom. Poleg ostalih so posebno ugajali tov. Vida, tov. Eva in tov. Jože. Vobče je bilo opaziti, da so se vsi igralci zelo potrudili in s svojo naravno, neprisljano glumom navdušili gledalce.

Obžalovanja vredna je bila skrajno slaba udeležba ljudstva. Dočim so veselice, pri katerih se ljudstvo naslaja ob vinu in drugih že zdavnaj preživelih veselčnih neumnostih,

polno obiskane, ni zanimanja za čisto kulturne prireditve naše mladine. Zaradi lepega kulturnega užitka, ki nam ga je tokrat mladina nudila, bi bilo primerno in priporočljivo, da se prireditve ponovi.

MLADINA!

Kakor pri gradnji mladinske proge, pokažite tudi pri zbiranju bukovega žira svojo veliko dejavnost!

Iz šolskega življenja

Nad 600 otrok obiskuje naši dve šoli. Glavna skrb naših šolskih vzgojiteljev je bila vzpostavitev najvrstejše povezave z roditelji potom roditeljskih zborov. Naša mladina je živahna, toda disciplinirana. Z vso ljubeznijo se je oklenila svoje pionirske organizacije ter je zvesta svoji zaobljubi dosegla pri okrajnem pionirskem tekmovalju v višji skupini prvo in drugo mesto. Šolsko leto je zaključila z dvema lepima akademijama, katerih vsaka je obsegala po 25 točk. Sedaj se vrsti naša mladež v počitniških kolnijah, da se nadiha svežega zraka, ki ga je v naši ozki dolini tako malo, ali pa koplje v mladinskih bataljonih. Povsod so marljivi in podjetni in dokazujejo, da so telesno in duševno utrjeni ter politično in moralno dobro zgrajeni.

Na visoki stopnji pa je tudi naše strokovno šolstvo s svojimi tremi razredi strokovne nadaljevalne šole, večernim tečajem in rudarsko ter steklarsko strokovno šolo. V strokovni nadaljevalni šoli je bilo zastopanih 17 različnih obrti s 121 vajenci, ki so pokazali v šoli in v svojih strokah znatn uspehe. Če upoštevamo, da je bilo to prva redna šola po petih letih, so uspehi tem vidnejši zlasti še, ker nam je okupator uničil in pobral vse učne pripomočke in smo morali pričeti z delom golih rok.

Sedaj vladata okrog šol mir in tišina. Delo navidezno počiva, ker se je njegovo težišče prneslo v množštevne počitniške kolonije, tečaje in delovne brigade, kjer se pripravljajo mladi pionirji kakor tudi njihovi voditelji na novo šolsko leto, ki se bo v kratkem pričelo.

Tov. Sovinc Jože, avtomehanik, Sodnijska ul. 3, je daroval AFŽ IV. četrti kot prispevek k rednim prispevkom za Dečji dom na Polzeli din 50,—. Posnemajte!

Fizkultura

TRETJE KOLO »SLOVENSKE LIGE«

Tekmovalje za slovensko prvenstvo ni v tretjem kolu prineslo bistvenih sprememb. Društva iz našega okrožja, ki sodelujejo v tem prvenstvu, so razen FD Celja igrala tekme doma ter proti pričakovanju, razen FD Celja, ki je igralo v Murski Soboti, igre izgubila. S to ponovno zmago si je FD Celje utrdilo svoje mesto v tablici, kjer je trenutno na drugem mestu.

V Trbovljah...

Domači igralci FD Rudarja so se v nedeljo poskusili z rutiniranimi igralci ljubljanske Svobode. Igra je bila napeta in so gostje pokazali dosti več tehničnega znanja. Kljub vsemu pa je izid v razmerju 3 : 2 le malo previsoko izražen.

V Murski Soboti...

Po prvem neodločenem izidu proti FD Krimu v Celju ter po senzacionalni zmagi nad FD Mariborom v Mariboru je pretekla nedelja prinesla nov uspeh mladim celjancem, ki je to pot prišel bolj pričakovano. V glavnem je bil izid postavljen že v prvem polčasu, ko je dobro razpoloženi napad zabil domačinom tri zgoditke. V drugem polčasu se je domačinom posrečilo stanje znižati za dva zgoditka, tako da se je tekma končala 3 : 2 v korist FD Celja.

V Celju...

Že drugič v tem tekmovalju je Celje videlo tehnično dobro moštvo ljubljanskega FD Krima, tokrat proti FD Olimpu. V prvih dvajsetih minutah so domačini prevladovali in dosegli tudi v 19. minuti vodilni zgoditek, nakar so gostje v 29. minuti izenačili. V drugem polčasu so prevzeli iniciativo gostje, ki so bili do dvajset minut pred koncem boljše moštvo ter dosegli v tem času še dva zgoditka, nakar se je do konca igre FD Olimp trudil izenačiti, toda uspelo mu je znižati izid na 3 : 2.

VELIKA LAHKOATLETSKA PRIREDITEV NA STADIONU FD OLIMPA

Številni gledalci, ki so kljub delavniku v četrtek 5. septembra obiskali stadion FD Olimpa, so po končanem sporedu zadovoljni

odhajali, saj so bili priča lepim in napetim borbam, ki so rodile kar tri jugoslovanske rekorde in enega najboljših časov po osvoboditvi. Razen lahkoatletov prireditelja FD Olimpa so nastopili še gostje od FD Radniškega iz Subotice, FD Spartaka iz Subotice, FD Jedinstva iz Osijeka, FD Murske Sobotice in FD Železničarja iz Maribora. V ospredju prireditve je bil dvoboj domačinov z lahkoatleti FD Radniškega iz Subotice. Bilo je to nekako neoficijno tekmovalje za naslov najboljših lahkoatletskih družin v naši domovini. Le nesrečnemu naključju je pripisati, da so dvoboj domačini izgubili s tremi točkami razlike 55 : 52.

Že v prvi točki, 80 metrov čez ovire za ženske, je Jelena Madjar (R) s časom 12,9 sekund dosegla nov rekord. Tretja je bila Ruža Mahkovec s časom 14,0 sek. in je to mesto, še bolj pa izid, odlično, če pomislimo na okolnosti, pod katerimi je nastopila. Tek na 100 metrov moških je prinesel zmago Šušteršiču iz Murske Sobotice v najboljšem slovenskem izidu po osvoboditvi 11,1 sek. Jelencova Varmuža je bil tek na 60 m izenacila jugoslovanski rekord 8,1 sek. Druga je bila Milka Majcnova s časom 8,2 sek., ki jo uvršča v zvezni razred. Isti dve tekmovalki sta se odlikovali pri skoku v daljino, kjer je Varmuža (R) dosegla s 5,20 m nov jugoslovanski rekord, Majcnova pa s 4,83 m tretji najboljši izid po osvoboditvi. Krasno borbo do zadnjega metra sta nudila Polutnik in Grabar (oba FD Olimp) pri teku na 1500 m. V mrtvem teku sta dosegla 4:17,5 minut. Vsestranski Lojze Črepinšek (O) je zmagal pri skoku v daljino s 6,26 m pred Glavačem (FD Jedinstvo, Osijek). Pri teku 100 m ženske je odlična Varmuža zopet dosegla z 12,8 sek. nov jugoslovanski rekord. Druga je bila Alma Butja (FD Teharje) s časom 13,1 sek. Najlepša točka sporeda je bila ženska štafeta 4x100 m. V odličnem času 54,1 sek., ki je najboljši po osvoboditvi, so se tekmovalke FD Olimpa revanžirale Subotičankam za poraz na državnem prvenstvu v Ljubljani.

Ta lepa prireditev je bila ponovni dokaz, da si lahka atletika utira krepko svojo pot med naše ljudske množice in da je postala ena najpriljubljenejših fizkulturnih panog.

OKROŽNO PRVENSTVO V STRELJANJU

V nedeljo dopoldne se je vršilo na strelišču v Pečovniku prvo okrožno prvenstvo. Streljalo se je z vojaško puško na 200 metrov posamezno in v hitrem streljanju.

Pri streljanju na »Narodno tarčo« je dosegel France Lužnik, FD Celje, 121 krogov, Milošević Romi, FD Celje, 104 kroge in Mišo Jezernik, FD Olimp, 90 krogov. Pri hitrostnem streljanju pa je zmagal Jezernik Mišo, FD Olimp, pred Francetom Lužnikom, FD Celje, in Ivanom Varlecem, FD Olimp. Okrožni prvak je postal Lužnik France, FD Celje, 145 točk, pred Jezernikom, FD Olimp, 141 točk.

PRVENSTVO CELJSKEGA OKROŽJA V TENISU

Od sobote do nedelje se je na igriščih FD Celja vršilo okrožno teniško prvenstvo, ki je po veliki udeležbi in zanimanju mladine za to fizkulturno panogo nov mejnik v razvoju tenisa. Igralo se je prvenstvo moških in mladinskih dvojic.

V polfinalu moških so se po predhodnih zmagah plasirali: Petelin (C), Čoh (O) in Gradišnik (O). Proti pričakovanju je Čoh zmagal nad Petelinom 6 : 3, 6 : 3 in sta se tako v finalu srečala dva igralca FD Olimpa. V dveh nizih 6 : 3 in 6 : 2 je Gradišnik odločil igro v svojo korist ter tako postal teniški prvak celjskega okrožja za leto 1946.

Pri mladincih je postal okrožni prvak Kovač (C) z zmago 6 : 1, 6 : 3 nad mnogo obetajočim Vebrom (C).

V igri moških dvojic sta par FD Olimpa Gradišnik—Čoh z lepo ofenzivno igro premagala par FD Celja Petelin—Morn 6 : 1, 6 : 0 ter si tako osvojila naslov okrožnega prvaka. V igri mladinskih dvojic sta zmagala Čater—Veber (C) nad parom Kovač—Štiglic (C) 6 : 3, 6 : 3.

FIZKULTURNI DAN V ŠMARJU

Agilno fizkulturno društvo v Šmarju pri Jelšah je priredilo v nedeljo 1. septembra svoj lepo uspeli fizkulturni dan. Dopoldne so se vršile tekme v odbojki, kjer je zmagala vrsta FD Slovenske Bistrice. Na to se je vršila nogometna tekma med FD Šmarjem in FD Slovensko Bistrico, ki so jo šmarčani odločili s 3 : 1 v svojo korist.

V popoldanski povorki je sodelovalo nad 400 fizkulturnikov vseh nastopajočih društev. Pred gasilnim domom so fizkulturnike nagovorili predstavniki oblasti, JA in množičnih organizacij, na kar je sledil javni nastop na katerem so člani in mladina FD Šmarja brezhibno izvajali proste vaje.

Ta prvi nastop, s katerim je FD Šmarje dajalo obračun svojega dela, je dokaz, da postaja fizkultura last naših širokih ljudskih množic.

L INDUSTRIJSKI FIZKULTURNI DAN V HRASTNIKU

Fizkulturno društvo Hrastnik v Hrastniku okoli 14. in 15. septembra svoj »L. industrijski fizkulturni dan«. V soboto, dne 14. t.m. ob 19.30 bo svečani pričetek pred Fizkulturnim domom; združen s koncertom delavske godbe in moškega pevskega zbora, otvoritvijo foto-razstave in projekcijo filmov društvenih prireditev. Ob tej priliki bodo štafete prižgale kresove na bližnjih hribečkih in luči na grobovih padlih borcev za svobodo.

V nedeljo, dne 15. t.m. bodo dopoldne plavalne in lahkoatletske tekme, nogometni, šahovski in namizno-teniški brzoturnirji ter krožne vožnje motociklistov in kolesarjev, popoldne pa bo velik javni nastop na igrišču za Savo ob sodelovanju društev celjskega okrožja in ostalih.

Vabimo Vas, da se prireditve v čim večjem številu udeležite, da skupno z delavstvom hrastniških industrij dostojno manifestirate borbena in delovno moč Titovih množic.

Tekmujmo za ZREN!

DEŽURNA SLUŽBA ZDRAVNIKOV
za zavarovance FZSZ pri filijali v Celju
15. 9. 46 Prim. dr. Rajšp L, Celje,
Stanetova 20

Dežurna služba se prične ob sobotah, oziroma ob dnevu pred praznikom ob 12. uri in traja do ponedeljka, oziroma do dneva po prazniku do 8. ure zjutraj. Zdravstveno vodstvo.

VAJENCI

Pomočniški izpiti za vajence vseh strok ki so predložili prošnje za izpit, se bodo vršili v teku meseca septembra in oktobra.

Praktične in teoretične (ustmene) izpite boste polagali na oddelku za delovne odnose pri Okrožnem ljudskem odboru v Celju.

Vajenci okraja Trbovlje bodo pomočniške izpite polagali pred izpraševalno komisijo pri Okrajnem ljudskem odboru v Trbovljah.

Vsak vajenec bo pismeno obveščen, kdaj se mora zgledati na tukajšnjem oddelku zaradi polaganja izpita.

Okrožni ljudski odbor v Celju
Oddelek za delovne odnose.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE-OKOLICA

sporoča, da se uradi okrajnega ljudskega odbora s 15. septembrom 1946 presele iz dosedanjih prostorov na Titovem trgu št. 6 na Trg svobode št. 10 (bivše sresko načelstvo).

Uradne ure referenta za delovne odnose in inšpekcijo dela OLO Celje-okolica so za stranke med tednom v ponedeljek, sredo in soboto od 7 zjutraj do 13 popoldne.

Opozarjajo se vsi obrtniki in vsa podjetja, ki imajo vajence, da se morajo vse ustmene učne pogodbe skleniti po zakonu o vajencih pri pristojnih okrajnih LO do vključno 15. septembra. Isto velja za učne pogodbe, sklenjene med okupacijo.

OBVESTILO

Tombolski dobitki iz zadnje tombole OO OF v Celju se bodo izdajali dobitnikom po vrstnem redu, t. j. na isti način, kot so se izdajali dobitnikom amb, tern, kvatern in inkvin.

1. dobitnik prejme Berglez Pavla, Celje, Stritarjeva 8, hišna gospodinja; 2. dobitnik Gomilšek Marija, Ostrožno 37, kmečka hči; 3. dobitnik Mlakar Anton, Zg. Hudinja 36, sin delavca Cinkarne; 4. dobitnik Globočnik Bogomir, Lava 20, sin ključavničarja; 5. dobitnik Margetič Rudolf, Celje, Večna pot 1, brez očeta; 6. dobitnik Hartman Ivan, Celje, podporočnik Narodne milice; 7. dobitnik Ulaga Alojz, Ločica-Polzela 26, tkalec td. Temel; 8. dobitnik Kovač Milka, Celje, Mariborska cesta 20, hišna pomočnica; 9. dobitnik Romih Ivan, Levec 15, delavec; 10. dobitnik Fabijan Mirko, Lopata 15, čevljar; 11. dobitnik Pilih Ferdo, Spodnja Hudinja 114, brez očeta; 12. dobitnik Pintar Milan, Celje, Kovaška 3, sin odvetnika; 13. dobitnik Praznik Avguštin, Celje, Stanetova 31, tekstilni pripravnik; 14. dobitnik Cegnar Jože, Celje, Gregorčičeva ul. 1, črkostavec; 15. dobitnik Bobnar Franc, Laško 115, trgovec; 16. dobitnik Jančič Katra, Laško 34, žena železničarja; 17. dobitnik Čmak Dragica, Polzela 115, tovarniška delavka; 18. dobitnik Koštomaj Ferdo, Sp. Hudinja 85, ključavničarski vajenec; 19. dobitnik Poličnik Terezija, Celje, Mariborska cesta 67, hišnica; 20. dobitnik Respit Marija, Prekorje 17, gospodinja; 21. dobitnik Klinar Angela, Celje, Mariborska 38, gospodinja; 22. dobitnik Zoržini Dragica, Celje, Leskovškova 20, gospodinja; 23. dobitnik Šarlah Jurij, Ponikva 14, dijak; 24. dobitnik Penič Viktor, Celje, Zavadna 52, mizar.

Celjani so dobili 10 dobitkov, okoličani pa 14 dobitkov; skupaj 24 dobitkov.
Odbor za izvedbo tombole pri OOOOF Celje

ODREDBA

Izvršilni odbor MLO Celje odreja na osnovi čl. 28. c., št. 5 Splošnega zakona o ljudskih odborih za svoje področje za čas od 15. septembra 1946 dalje za trgovinske in obrtne obratovalnice delovni čas od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

V vsem ostalem velja glede obratovalnega časa kakor tudi gled kazenskih določb Odredbe ministrstva za trgovino in preskrbo LRS o obratovalnem času za obrtne poslovalnice na ozemlju LRS (Ur. list LRS št. 132-32 z dne 27. 4. 1946), kakor tudi Odredba Izvršilnega odbora MLO v Celju z dne 19. avgusta 1946, Tajn. 431-46.

Celje, dne 9. septembra 1946.

Tajnik IO MLO: Predsednik IO MLO:
Špat Vili Svetek Andrej

Preselitev kolarske delavnice

Cenjenim strankam sporočam, da sem preselil svojo kolarsko delavnico z Ljubljanske ceste številka 27, na Lavo številka 20

FILIP ČULK
KOLARSKI MOJSTER
Celje, Lava 20 • Telefon 352

Priporočam se za naročila

OBVESTILO

Popis motornih vozil in priklopnikov ter dvokoles za celjsko okrožje

Okrajne prometne pisarne pri odsekih za notranje zadeve Celje-mesto, Celje-okolica, Trbovlje, Mozirje, Konjice in Šmarje bodo v dneh od 15. do 30. septembra 1946 vršile popis vseh motornih vozil. V teh dneh je dolžan vsak lastnik, uporabnik ali shranjevalec prijaviti vsa motorna vozila, uporabna ali neuporabna, brez ozira na to, če so ista že prijavljena in registrirana ali ne.

Vsako namerno opustitev prijave ali skrievanje motornih vozil po 30. septembru se bo kaznovalo po zakonu o pobijanju gospodarske sabotaže in nedopustne špekulacije.

Popis dvokoles in trokoles se bo vršil od 15. septembra dalje na krajevnih postajah Narodne milice, ki bo tudi razpolagala z obrazci za prijave. Prijavljeno in registrirano mora biti vsako dvokolo (bicikelj), ki je v prometu. Kolesa, ki jih lastniki oziroma posestniki ne uporabljajo, niso zavezani prijavi in registraciji.

Uprava Narodne milice
za okrožje Celje
Prometni odsek

PRIČETEK ŠOLSKEGA POUKA

Pričetek pouka na vseh osnovnih šolah v Celju bo v ponedeljek 16. septembra ob 8. uri. Učenci in učenke se zbera na dvorišču I. deške in II. deške osnovne šole, kjer prejmejo nadaljnja navodila.

Starše ob tej priloiki obveščamo, da se z novim šolskim letom ustanove v Celju namesto dveh deških in dveh dekliških osnovnih šol štiri mešane osnovne šole.

Učenci in učenke, ki so napravili izpit za sprejem v 1. razred gimnazije ali se odselijo iz Celja, naj se na svojih šolah odjavijo.

Širite tisk OF!

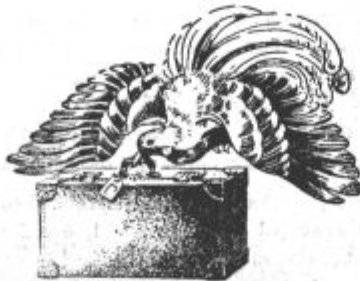
Iščem zanesljivo hišno pomočnico za zelo majhno gospodinjstvo v Ljubljani. Predstaviti se: Celje, Kržišnikova 2 I. nadstropje.

**SPLOŠNO MIZARSTVO
IGNAC GRILEC
CELJE • GABERJE
LESKOVŠKOVA UL. 23**

1-2

Rožič Martin vdova
splošno moško in
damsko krojaštvo
Celje • Kocbekova ul. št. 1
1-2 se priporoča

**KOLAR
KARLO**
splošno čevljarstvo
CELJE - Kocbekova ulica 1
1-1 se priporoča

Franc Krajnc
usnjeni izdelki „Fenix“
Celje - Zidanškova 4

Ignac Pavšer
pečar
CELJE - ZIDANŠKOVA 3
2-2

TRGOVSKO PODJETJE

Železnina

POSLOVALNICA CELJE

NUDI CENJENIM ODJEMALCEM:

STAVBENO IN POHIŠTVENO OKOVJE, INŠTALACIJSKI PRIBOR, POLJEDELSKA ORODJA, GRADBENI MATERIAL, OBRTHNIŠKA ORODJA, KUHINJSKE POTREBŠČINE, IN TAKO DALJE!

NA DEBELO!

NA DROBNO!

PREDEN JE GUTENBERG

izumil premakljive črke, so ljudje v davnih dobach svoje spomine, dognanja in čustva klesali v kamen in bron, pozneje pa zapisovali na papir. Ves razvoj človeškega obveščevanja vam bodo v bežnih slikah prikazali celjski tiskarji na svoji KULTURNI PRIREDITVI V SOBOTO 5. OKTOBRA 1946 V OKVIRU TISKARSKEGA DNEVA

KARL GORIČAR-VDOVA
KNJIGARNA, TRGOVINA S PAPIRJEM
IN MUZIKALIJAMI
CELJE

1-1

SPLOŠNO STROJNO MIZARSTVO MIHA VRENKO nasl. • CELJE

naznanja cenjenemu občinstvu, da se je preselil z OKOPOV št. 13 na OKOPE št. 21 (nasproti mestne vrtnarije)

Za cenjena naročila se vljudno priporoča
Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela

1-1

TRGOVINA Z VINOM

MIRKO ŽIC • Celje
RAZLAGOVA ULICA 6
SE CENJENIM STRANKAM VLJUDNO PRIPOROČA

1-1

Tvrška PIBROVC in drug
sporoča svojim odjemalcem, da bo s 15. septembrom ponovno odprla svojo po okupatorju odvzeto trgovino z mešanim blagom na LUBLJANSKI cesti 6

1-1

«AMI»

CELJE, STANETOVA ULICA 17

IZDELUJEMO VSAKOVRSNE TRAKE ZA OKRAS ŽENSKIH OBLEK IN NARODNIH NOŠ V VSEH BARVAH

6-2

VINKO KUKOVEC - nasl.

Mestni tesarski mojster - Žaga in lesna trgovina

CELJE

2-1

POZOR!

NAKUP NAGROBNIH SPOMENIKOV IN VSE CEMENTNE IZDELKE
VAM NUDI KAMNOŠEŠKO IN CEMENTARSKO PODJETJE
CELJE Razlagova ulica št. 7
ZA NAROČILA SE PRIPOROČA ANTON ŠUMEČNIK

4-3